

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Natalia Andronic, împotriva sentinței Judecătoriei Ceadâr – Lunga din 12 mai 2016 și deciziei Curții de Apel Comrat din 17 ianuarie 2017, în privința inculpatului

*Arabadji Gheorghii Xxxxxx, născut la
xx xxxxxxxxxxx xxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxxx, r-
nul Xxxxxx - Xxxxx, str. X. Xxxx xx, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.11.2014 – 12.05.2016,
instanța de apel: 03.06.2016 – 17.01.2017,
instanța de recurs: 05.05.2017 – 20.06.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadâr - Lunga din 12 mai 2016, Arabadji Gheorghii a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Instanța a constatat că inculpatul Arabadji Gheorghi este învinuit că la 13 august 2013, orele 19.40, conducând automobilul „Mercedes 200E”, număr de înmatriculare XX XX XXX, încălcând prevederile art. 39 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin hotărârea Guvernului R.M. nr. 357 din 13.05.2009, care obligă conducătorul mijlocului de transport înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, nu a ținut cont de situația rutieră, nu s-a asigurat în securitatea manevrei executate și s-a deplasat pe carosabilul vizavi de clădirea fabricii „Asena - Textil”, str. Lenin 42, or. Ceadâr – Lunga, necedând trecerea motocicletei „Kawasaki”, fără număr de înmatriculare, condusă de Calac V. care se deplasa în aceeași direcție de deplasare, și contrar prevederilor din art. 28 pct. 3, art. 42 și Anexei nr. 4 al Regulamentului Circulației Rutiere, a început să execute manevra de întoarcere pe carosabil și a comis tamponarea cu motocicleta indicată. În consecință, Calac V. care conducea motocicleta „Kawasaki”, a suportat vătămări corporale în rezultatul căror ulterior a decedat.

Acțiunile inculpatului au fost calificate de organul de urmărire penală în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vinovăția, declarând că s-a uitat la stânga și văzând că nu veneau careva autovehicule a început executarea manevrei de întoarcere. S-a deplasat pe prima bandă vreo 4-5 metri, a trecut pe a doua bandă din aceeași direcție, mai aproape de mijlocul drumului, a micșorat viteza, a privit în dreapta și s-a convins că la fel nu sunt autovehicule. A întors volanul spre stânga și când o mare parte din automobilul său se afla pe banda din direcția opusă față de motociclist, a auzit un sunet puternic de motocicletă și a văzut că din partea semaforului, adică din stânga, se deplasa spre el o motocicletă cu o viteză foarte mare. El a conchis că nu are sens să continue manevra și, astfel, a stopat automobilul. A auzit scrâșnetul frânei, motocicleta a căzut și se rotea, după care a urmat lovitura în partea din față a automobilului. El, fiind în stare de șoc, a dat automobilul înapoi.

Martorul Vornicov S. a relatat că la semafor, motociclistul Calac V. a încetinit viteza și văzând că semaforul trecuse la regimul verde intermitent a mărit viteza. Astfel, a trecut intersecția la sfârșitul culorii verzi a semaforului, începutul culorii galbene. A auzit un sunet de frânare a roților și a văzut în fața motocicletei un autoturism de model Mercedes, care staționa la mijlocul carosabilului, perpendicular, roțile din față aflându-i-se pe banda de circulație din sens opus, trecând aproximativ un metru. A determinat aceasta după linia albă a marcajului de pe carosabil. L-a văzut pe Calac V. pe motocicleta culcată pe partea dreaptă, care s-a lovit în partea față stânga a automobilului Mercedes, după care motociclistul a fost proiectat pe dreapta.

Martorul Ormanji L. a declarat, că a auzit scrâșnitul frânelor și lovitura. A văzut cum la mijlocul carosabilului, perpendicular drumului, se afla un automobil,

alături fiind un băiat și mai într-o parte o motocicletă. Ulterior, automobilul s-a deplasat înapoi, spre acostament.

Martorul Culev D. a relatat, că a văzut motocicleta care se deplasa cu o viteză sporită pe direcția de sens, iar automobilul Mercedes a virat de pe banda lui de deplasare pe banda de deplasare cu circulația în sens opus. Motocicleta a căzut deplasându-se pe o parte și s-a tamponat cu automobilul care se întorcea în mijlocul străzii. Probabil motociclistul a căzut din motiv că a văzut obstacolul respectiv.

Martorul Stamova A. a declarat că motocicleta venea din partea semaforului, cu o viteză mare. Apoi, ea a auzit sunetul de frânare după care a văzut cum aceasta a început a se clătina, căzând în derapare și lovindu-se de un automobil, care se afla în față, la mijlocul carosabilului, perpendicular drumului.

Instanța a statuat că, vinovăția inculpatului în săvârșirea celor incriminate nu și-a găsit confirmare.

Or, în regulament termenul de întoarcere lipsește, însă conform sensului general, aceasta înseamnă modificarea direcției în partea inversă. Aceasta poate să fie și modificarea poziției statice a obiectului sau modificarea direcției circulației lui.

Întoarcerea în momentul producerii accidentului rutier pe segmentul de drum respectiv nu era interzisă și potrivit procesului – verbal de cercetare la fața locului pe acest sector de drum lipseau careva semne sau marcaje rutiere, care ar fi interzis întoarcerea.

Astfel, indicarea în învinuire a încălcării de către inculpat a art. 28 pct. 3, art.42 din Regulamentul circulației rutiere este neîntemeiată.

Declarațiile inculpatului și ale martorilor audiați, demonstrează cu certitudine că înainte de întoarcere, inculpatul s-a asigurat că această manevră va fi efectuată în siguranță. În momentul începerii deplasării, inculpatul nu a creat impedimente în circulație pentru alți participanți la traficul rutier, inclusiv pentru motocicleta condusă de Calac V., așa cum în momentul respectiv nu exista circulație pe acest sector de drum.

Potrivit raportului de expertiză autotehnică și traseologică nr. 0054 din 09.04.2014 și foto tabelului anexat, viteza de deplasare a motocicletei înainte de frânare era de peste 71 km/h.

În aceste circumstanțe, inculpatul nu avea cum să vadă motociclistul înaintea începerii întoarcerii. Astfel, inculpatul a declarat că în oglinda retrovizoare a văzut că ardea culoarea roșie la semafor și automobilele staționau, fapt confirmat și de martorii audiați. Deci, el nu a avut posibilitatea să observe că din urma automobilelor care stăteau la culoarea roșie a semaforului, cu o viteză mare se deplasează motocicleta și în această situație rutieră din locul său de aflare nu avea cum și nu era obligat să presupună că va avea loc o astfel de situație.

Motociclistul se deplasa cu o viteză mult mai mare, decât cea prevăzută pentru localități. Or, potrivit lit. a) pct. (1) art. 7 din Regulamentul circulației rutiere, limita maximă de viteză a vehiculelor pe drumurile publice este de 50 km/h în localități, iar șoferul motocicletei a depășit viteza cu minim 21 km/h.

Potrivit certificatului eliberat de primăria or. Ceadâr – Lunga, distanța de la semaforul situat la intersecția străzilor date și până la locul tamponării constituie 117 m.

Potrivit procesului – verbal de efectuare a experimentului din 13.03.2014, din momentul începerii întoarcerii până la tamponare au trecut aproximativ 11,33 secunde. Astfel, înainte de începerea manevrei de întoarcere cât și în momentul începerii deplasării automobilului, inculpatul nu avea posibilitatea de a vedea motocicleta.

Potrivit raportului de expertiză autotehnică și traseologică nr. 1379 din 20.06.2014, manevra de întoarcere a automobilului Mercedes, din punct de vedere tehnic putea să creeze impediment pentru deplasarea motocicletei, așa cum orice obiect, care se află în direcția de mers a transportului este un potențial obstacol, însă un asemenea obstacol poate fi orice obiect situat static în zona circulației, o persoană care apare brusc sau chiar și un obiect care se deplasează. O importanță deosebită în acest caz o are posibilitatea șoferului de a împiedica tamponarea cu obstacolul.

Însă, anume viteza excesivă de deplasare a motocicletei nu i-a permis conducătorului să aprecieze situația rutieră și să evite tamponarea.

Prin urmare, anume acțiunile motociclistului au fost cauza producerii accidentului rutier și a consecințelor acestuia.

3. Procurorul în Procuratura r-ului Ceadâr – Lunga, Ianac D., a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b), 90 Cod penal, la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, fiind admisă integral acțiunea civilă.

Apelantul a invocat că în cadrul cercetării judecătorești s-a demonstrat cu certitudine că inculpatul, conducând automobilul „Mercedes 200” și ieșind de pe laterala străzii, a început să traverseze drumul cu scopul întoarcerii și deplasării în sens opus.

Totodată, pe această porțiune de carosabil, efectuarea acestei manevre este interzisă, deoarece este prezentă pe marcaj linia dublă continuă, fapt confirmat de informația eliberată de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” din 12.12.2013, potrivit căreia porțiunea str. Lenin din or. Ceadâr - Lunga, cuprinsă între străzile Carl Marx și Tanasoglu, are 4 benzi de circulație. Fluxurile de circulație opuse sunt separate prin marcajul dublu 1.3, iar zonele de trecere liberă sunt separate prin marcajul 1.5. Lățimea unei benzi de circulație constituie 3,6 și 2,75 m. Prezența marcajelor rutiere menționate rezultă și din schema accidentului rutier, semnată de inculpat. Iar în cadrul cercetării judecătorești a fost prezentat și foto tabelul anexat la procesul verbal de cercetare la fața locului și înscrierea pe CD, unde se observă două linii continue, care delimitează direcția de circulație pe sectorul de drum respectiv și anume în locul în care s-a produs accidentul rutier.

Martorul Miliș G., a declarat că în locul în care s-a produs accidentul rutier erau două linii continue. Instanța a menționat în sentință declarațiile martorului dat, dar nu le-a dat nici o apreciere.

La fel, martorul Grecov V. a confirmat prezența liniilor duble continue la locul producerii accidentului, declarând că perpendicular carosabilului se afla automobilul Mercedes, care trecuse complet cu roata din față de linia continuă, ieșind pe contrasens, însă instanța la fel, nu a dat nici o apreciere acestor declarații.

Și inculpatul, în cadrul ședinței de judecată a declarat că în anul 2012, pe sectorul de drum pe care s-a produs accidentul rutier erau linii duble continue, însă la momentul producerii accidentului acestea nu erau, însă instanța nu a dat apreciere nici acestor declarații care indică direct că el cunoștea că pe sectorul de drum pe care s-a produs accidentul rutier, nu este permisă întoarcerea sau virarea la stânga, fiind prezente liniile duble continue.

După producerea accidentului rutier, inculpatul a schimbat locul automobilului, cum au redat și martorii Vornicov S., Ormanji L., Grecov V., Padulov G., Keleş N., Cojocar G., fapt care denotă că inculpatul a înțeles că a încălcat regulile de circulație rutieră pe segmentul respectiv de drum, unde a avut loc accidentul rutier și a deplasat automobilul în spate cu câțiva metri de la locul accidentului. Roțile din față ale automobilului au fost mutate de pe liniile duble continue, încercând astfel să ducă în eroare organul de urmărire penală în scop de eschivare de la răspunderea penală.

Martorul Culev D. a declarat că a văzut cum a început întoarcerea automobilul Mercedes, pentru a se deplasa în direcția opusă. În acest moment, de intersecție se apropia o motocicletă și, cu aproximativ 10-15 m. de la mașina care se întorcea, conducătorul a pus motocicleta pe o parte, dar nu a căzut de pe ea, ținându-se cu mâinile de volan, derapând astfel pe asfalt până s-a lovit în mașina de model Mercedes.

Și martorul Miliș G. a declarat că șoferul motocicletei până la tamponare a frânat, după care s-a răsturnat pe o parte, ulterior având loc tamponarea părții din față a motocicletei cu partea stângă față a automobilului.

Probele prezentate demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea celor incriminate.

3.1. A declarat apel și succesorul victimei, Calac M., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat conform învinuirii formulate, cu admiterea acțiunii civile.

Apelanta a invocat că instanța nu a luat în considerație probele care demonstrează vinovăția inculpatului.

Instanța de fond nu a luat în calcul că în locul în care inculpatul a efectuat manevra de întoarcere este linie dublă continuă, care potrivit fotografiilor anexate la procesul verbal de cercetare la fața locului, era destul de vizibilă, astfel inculpatul nu avea voie să efectueze manevra de întoarcere pe acest sector de drum.

Instanța a dat o apreciere greșită probelor, emițând o sentință incorectă, de achitare a persoanei vinovate.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 17 ianuarie 2017, apelurile au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța de apel a reținut că nu au fost prezentate probe care să confirme cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, iar instanța de fond corect l-a achitat pe inculpat.

În cadrul dezbaterilor judiciare, s-a constatat cu certitudine că inculpatul în cadrul efectuării manevrei de întoarcere pe partea carosabilă a drumului, nu a încălcat Regulamentul circulației rutiere, nu a comis tamponarea cu motocicleta, iar leziunile corporale prezente la victimă nu au apărut în urma tamponării mijloacelor de transport.

La fel, s-a constatat obiectiv că în timpul efectuării manevrei de întoarcere, după ieșirea automobilului condus de inculpat pe contrasens de automobil s-a lovit motocicleta necontrolată și ulterior și motociclistul, care neisprăvindu-se cu manevra de frânare a căzut de pe motocicletă la câțiva metri până la automobil.

Astfel, prima s-a tamponat prin derapare motocicleta, după care și motociclistul, în automobilul care se afla perpendicular drumului.

Potrivit declarațiilor martorilor și inculpatului, acesta a efectuat manevra de întoarcere, deplasându-se inițial de pe marginea drumului, a parcurs o oarecare distanță pe banda sa de circulație, după care s-a întors în direcție opusă ieșind pe contrasens.

În Regulamentul circulației rutiere, termenul de întoarcere lipsește, însă acesta presupune o schimbare a direcției de mers.

Pe această porțiune a drumului lipseau semne sau marcaje, care interzic întoarcerea. Astfel, indicarea în învinuire că inculpatul ar fi încălcat prevederile art. 28 pct. 3, art. 42 din Regulamentul circulației rutiere, este neîntemeiată.

Or, anume acțiunile motociclistului au generat producerea accidentului și consecințele survenite.

Anume viteza de deplasare excesivă nu i-a permis conducătorului motocicletei să aprecieze intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier pentru a evita tamponarea prin frânare, ieșind pe banda de circulație cu sens opus, răsturnându-se lateral și tamponându-se de automobil.

Totodată, în timpul conducerii motocicletei, Calac V. nu avea casca de protecție.

Leziunile corporale ce au dus la decesul victimei, ar fi putut surveni atât în timpul căderii motocicletei în timpul deplasării, cât și în timpul tamponării motocicletei cu automobilul, dubiul evident urmând a fi interpretat în favoarea inculpatului.

Probele cercetate în cadrul ședinței de judecată nu pot fi apreciate ca fiind suficiente pentru emiterea unei decizii de condamnare.

5. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Natalia Andronic, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că inculpatului i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal că, conducând automobilul „Mercedes 200E” a încălcat prevederile art. 39 din Regulamentul circulației rutiere, care prevede obligația conducătorului automobilului, înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole

pentru ceilalți participanți la trafic, nu a cedat drumul motocicletei care se deplasa în aceeași direcție sub conducerea lui Calac V., cu încălcarea art. 28 pct. 3, art. 42 și anexei 4 la Regulamentul circulației rutiere a început să efectueze manevra de inversare pe partea carosabilă a drumului, și a comis ciocnirea cu motocicleta menționată, în urma cărui fapt Calac V. a primit leziuni corporale grave, de la care ulterior a decedat.

Pe acest segment de drum săvârșirea manevrei menționate este interzisă, pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus, iar pe str. Lenin, or. Ceadâr – Lunga între străzile Carl Marx și Tanasoglu pe carosabil sunt două linii continue de separare.

Cele indicate, sunt confirmate prin informația eliberată de ÎS „Administrația de stat a drumurilor” din 12.12.2013, prezentă la materialele cauzei penale, potrivit căreia partea carosabilă str. Lenin, în or. Ceadâr – Lunga, între străzile Carl Marx și Tanasoglu are 4 benzi de circulație, fluxurile de transport din sensuri opuse sunt separate de marcajul axial 1.3., fluxurile de transport de aceeași direcții sunt separate prin marcajul 1.5., lățimea benzii marcate într-o direcție este de 3.6 și 2,75 m.

Prezența marcajelor rutiere este menționată și în rezultatele cercetării la fața locului, inclusiv în schema accidentului, semnate de inculpat. În cadrul cercetării judecătorești a fost reprodus foto tabelul, anexat la procesul – verbal de cercetare la fața locului și înregistrat pe CD, unde sunt vizibile două linii continue, care separă fluxurile de trafic pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul rutier.

Martorul Miliș G. a declarat că la locul producerii accidentului, pe carosabil erau două linii continue, iar conducătorul motocicletei înainte de coliziunea cu automobilul Mercedes a început mai întâi să frâneze, iar apoi, împreună cu motocicleta s-a culcat pe o parte, ulterior având loc coliziunea cu partea frontală stânga din aripa automobilului.

Martorul Grecov V. a declarat că de-a curmezișul carosabilului la nivelul cortului „Chișinău” de pe str. Lenin staționa un automobil de model Mercedes, care cu roata din față a trecut pe linia continuă, ieșind pe contrasens.

Martorul Culev D. a declarat că a văzut cum a început manevra de întoarcere automobilul Mercedes, pentru a merge spre intersecția străzilor Lenin și Carl Marx. Din această intersecție în acest moment a ieșit motocicleta, șoferul căreia, la aproximativ 10-15 m. de la automobil, a pus motocicleta pe o parte, fără a cădea de pe ea și ținându-se cu mâinile de volan a început a aluneca pe asfalt până când nu a lovit, împreună cu motocicleta, automobilul Mercedes.

Totodată, în ședința de judecată inculpatul a declarat că în anul 2012, pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul rutier, a văzut că există linia dublă continuă, însă la 13.08.2013, când a avut loc accidentul, banda respectivă de separare nu era.

Declarațiile respective confirmă conștientizarea inculpatului despre prezența pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul, a marcajului rutier sub formă de bandă de separare, care interzice întoarcerea sau cotirea la stânga.

Vinovăția inculpatului se confirmă și prin procesul verbal de examinare la fața locului cu fototabelul și schema anexate la el, prin care s-a constatat locul de

amplasare pe partea carosabilă a mijloacelor de transport, urmele de frânare a motocicletei, că locul de coliziune a mijloacelor de transport este segmentul de drum fluxului de transport de sens opus, situat după banda dublă de separare continuă; foto tabelul anexat la procesul verbal de examinare la fața locului, înregistrat pe CD, unde în mod clar se observă două linii continue ce separă fluxurile de trafic rutier pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul rutier; informația eliberată de ÎS „Administrația de stat a drumurilor” din 12.12.2013, potrivit căreia partea carosabilă de pe str. Lenin din or. Ceadâr – Lunga între străzile Carl Marx și Tanasoglu are 4 benzi de circulație, fluxurile de transport din sensuri opuse sunt separate de marcajul axial 1.3., fluxurile de transport de aceeași direcție sunt separate prin marcajul 1.5, lățimea benzii marcate într-o direcție este de 3.6 și 2,75 m.; concluzia expertizei auto și traseologică a vehiculelor nr. 0054 din 09.04.2014; raportul de expertiză auto – tehnică în comisie nr. 1379 din 08.08.2014, potrivit cărui nemijlocit locul ciocnirii dintre motocicletă și automobil a fost pe banda cu sens opus. Nemijlocit înainte de ciocnire, conducătorul automobilului executa manevra de întoarcere. Până la coliziune, automobilul se deplasa din dreapta spre stânga, în direcția de deplasare a motocicletei.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 22 D din 22.05.2014, decesul lui Calac V. a survenit în urma leziunii cerebrale traumatice deschise sub formă de răni în zona parietală mai mult în partea dreaptă piloasă a capului, hemoragie în țesuturile moi a capului, fractura liniară a osului parietal stâng, cu trecerea în medie cranio – creierului gaura din stânga, hemoragie în ambele emisfere cerebrale, trauma cerebrală, prezența sângelui în ventricule ale creierului, între leziunile primite și survenirea morții existând cauzalitate directă.

Acțiunile inculpatului după comiterea accidentului rutier, manifestate prin schimbarea locației automobilului, despre care au vorbit și martorii Vornicov S., Ormanji L., Grecov V., Radulov G., Cheleş N. și Cojocar G., confirmă că inculpatul înțelegea că a încălcat regulile de circulație rutieră pe segmentul de drum unde a avut loc accidentul și, deplasând mașina cu câțiva metri de la locul accidentului, mutând roțile din față a automobilului de pe banda de separare, a urmărit scopul de a induce în eroare organul de urmărire penală, privind locul comiterii accidentului pentru a evita răspunderea penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului și motivele pentru care instanța a respins probele aduse în sprijinul acuzării. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*) nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul învinuirii.

Astfel, potrivit rechizitoriului, inculpatul este acuzat că, efectuând manevra de întoarcere a automobilului în mijlocul carosabilului, a încălcat prevederile art. 39 din Regulamentul circulației rutiere, care prescriu, inclusiv, că înaintea schimbării a direcției de mers trebuia să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic. În consecință, a avut loc tamponarea cu motocicletă condusă de Calac V., soldată cu decesul ultimului.

Aceste împrejurări, instanța urma să le coroboreze, în procesul aprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv cu:

a) declarațiile martorilor Vornicov S., Ormanji L., Culev D. și Stamova A. că automobilul inculpatului, înaintea impactului cu motocicletă, staționa în mijlocul carosabilului, perpendicular, de-a curmezișul drumului, deci perturbând evident traficul rutier, iar după producerea accidentului inculpatul a schimbat îndată poziția automobilului, revenind pe partea inițială de deplasare, cât și

declarațiile inculpatului că atunci când o mare parte din automobilul său se afla pe banda din direcția opusă față de motociclist, a auzit un sunet puternic de motocicletă și a văzut că din partea semaforului, adică din stânga, se deplasa spre el o motocicletă cu o viteză foarte mare, atunci a conchis că nu are sens să continue manevra și a stopat automobilul, a auzit scrâșnetul frânei, motocicleta a căzut și se rotea, după care a urmat lovitura, apoi el s-a deplasat cu automobilul înapoi.

Or, staționarea automobilului în mijlocul carosabilului, în poziție perpendiculară, de-a curmezișul drumului, denotă, în mod rezonabil, o perturbare evidentă a traficului rutier, o neasigurare de către conducător că manevra de întoarcere a mijlocului de transport va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic;

b) constatările din rapoartele expertizelor judiciare nr.0054 din 09.04.2014 și nr.1379 din 08.08.2014, care la fel confirmă circumstanțele enunțate supra;

c) jurisprudența națională, potrivit căreia, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pățimit, conducător auto, ori de către alt participant la trafic. Asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța judiciară doar ca circumstanțe atenuante (*hotărârea Plenului CSJ a RM din 08.07.1999, nr.20 - Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatarea a mijloacelor de transport, pct. 6.*).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (2), (5), (6), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate,

hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descripivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul învinuirii.

Mai mult, a indicat mai întâi că: „...*leziunile corporale prezente la victimă nu au apărut în urma tamponării mijloacelor de transport*”, apoi a constatat divergent, contrazicându-se, că totuși: „...*prima s-a tamponat prin derapare motocicletă, după care și motociclistul, în automobilul care se afla perpendicular drumului ..., conducătorul motocicletei tamponându-se de automobil...*”;

c) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul acuzării și repetate în recursul ordinar, inclusiv în felul și esența probatorie în care acestea sunt reproduse la **pct. 3. și 5.** din prezenta decizie;

d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal al ședinței, cum ar fi cele de la f.d. 92 și 97 vol. I, f.d. 31 și 79 vol. II .

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Or, particularitățile împrejurărilor relevate pe caz și enunțate supra denotă că în acțiunile inculpatului se regăsesc, în mod rezonabil, elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de apel Cahul, deoarece în Curtea de apel Comrat actualmente nu există un număr suficient de judecători compatibili să judece cauza.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Natalia Andronic, casează total decizia Curții de Apel Comrat din 17 ianuarie 2017, în privința inculpatului Arabadji Gheorghe XXXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 11 iulie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun